

معاون آموزشی وزارت بهداشت:

بهره‌برداری از ظرفیت جوامع مدنی عامل مهمی در کنترل بیماری‌های غیرواگیر است

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر با اشاره به فعالیت‌های جمهوری اسلامی ایران در حیطه کنترل و پیشگیری بیماری‌های غیرواگیر، از توصیه‌های کمیسیون سازمان جهانی بهداشت در این زمینه سخن گفت.

به گزارش گروه دانشگاه خبرگزاری آنا از معاونت آموزشی وزارت بهداشت، دکتر باقر لاریجانی معاون آموزشی وزارت بهداشت و نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر با اشاره به اینکه میلیون‌ها نفر در سراسر جهان در معرض خطر ابتلا به بیماری‌های غیرواگیر هستند، گفت: تمامی کشورها متعهد هستند در راستای کاهش مرگ ناشی از بیماری‌های غیرواگیر به منظور پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر اقدامات جدی انجام دهند.

لاریجانی اظهار کرد: سازمان جهانی بهداشت در زمینه کنترل و پیشگیری بیماری‌های غیرواگیر کمیسیونی با مشارکت ۲۱ کمیسیونر در سطح وزرای بهداشت و حتی رییس جمهور برخی کشورها تشکیل داده است که وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران نیز کمیسیونر این کمیسیون بیماری‌های غیرواگیر هستند و ایران به صورت فعال در این زمینه فعالیت می‌کند.

وی با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران برنامه روشنی برای کنترل و پیشگیری بیماری‌های غیرواگیر دارد، افزود: این کمیسیون موظف است مبتنی بر شواهد علمی و تجارب کشورهای مختلف به سازمان جهانی بهداشت کمک کند تا توصیه‌ها و راهکارهای کارآمدی به جهان ارائه گردد. در حال حاضر با وجود برنامه‌های مداخله‌ای مختلفی که در سطح جهان انجام گرفته است، دستیابی به هدف اصلی که کاهش ۲۵ درصدی مرگ زودرس ناشی از بیماری‌های غیرواگیر است به کندی پیش می‌رود و امید است تلاش کمیسیون غیرواگیر در راستای جمع‌بندی و پیشنهاد استراتژی‌های شفاف و هدفمند به تسریع این مسیر کمک کند.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر عدم وجود اولویت بندی، اثر مداخله‌گرهای اقتصادی و تجاری و همچنین کمبود سرمایه کافی و ظرفیت کار را از عواملی ذکر کرد که موجب کند بودن حرکت به سوی هدف کاهش ۲۵ درصدی مرگ زودرس ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در سطح جهان می‌شود و گفت: کمیسیونی که تشکیل شده با همکاری کشورهای عضو سعی در رفع این چالش‌ها دارد.

لاریجانی عنوان کرد: سازمان جهانی بهداشت در کمیسیونی که تشکیل داده به دنیا این است تا با ارزیابی اقدامات پیشین

و ایده‌های خلاق و نوآورانه به کشورها کمک کند تا به هدف خود دست یابند.

وی اظهار کرد: کمیسیون سازمان جهانی بهداشت ۶ توصیه کلی برای تمامی کشورها ارائه داده است که این توصیه‌ها شامل شروع اقدامات از سیاستگذاران و مسوولین عالی رتبه، اولویت بندی و گسترش برنامه‌ها منطبق با اولویت، ادغام بیماری‌های غیرواگیر در نظام سلامت و توجه به پوشش همگانی سلامت، جلب مشارکت ذی نفعان و تعیین مقررات، سرمایه گذاری و اجرا و ارزیابی هستند.

لزوم تعهد مسئولان عالی کشورها برای کنترل و پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر

لاریجانی گفت: کمیسیون سازمان بهداشت جهانی توصیه کرده اقدامات از سیاستگذاران و مسئولان عالی کشورها شروع شود. منظور این است که در این زمینه تنها وزارت بهداشت مسوول نیست؛ بلکه تمامی سیاستگذاران در سطوح مختلف و خارج از نظام سلامت نیز باید خود را در قبال پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و ارتقا سلامت روان مسؤل بدانند. یعنی سیاستگذاران در تمامی سطوح مانند استانداران، شهرداران و حتی در سطوح محلی در این زمینه تلاش کنند تا بتوانند مجموعه ای از برنامه های جامع را در سطوح مختلف اجرا کنند.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر ادامه داد: اولویت بندی و گسترش برنامه‌ها منطبق با اولویت‌ها مسئولیت دولت است که اولویت‌های حیطة بیماری‌های غیرواگیر و سلامت روان را مبتنی بر نیاز و با توجه به بافت منطقه‌ای تعیین کند و نظام سلامت را در خصوص اقدامات مرتبط سیاست‌ها آگاه کند و تمامی ساختار دولت را به سوی برنامه‌های پوشش همگانی سلامت حرکت دهد.

وی در خصوص ادغام بیماری‌های غیرواگیر در نظام سلامت و توجه به پوشش همگانی سلامت گفت: دولت‌ها باید نظام سلامت را به نحوی ارتقا دهند که شامل ارتقای سلامت، پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و خدمات سلامت روان باشد و در سیاست‌ها و برنامه‌ها، پوشش همگانی سلامت ( ) را با توجه به شرایط و نیازهای کشور مد نظر قرار دهند.

لاریجانی گفت: باید این اطمینان حاصل شود که بسته‌های خدمات سلامت در راستای پوشش همگانی سلامت ( ) شامل بیماری‌های غیرواگیر و سلامت روان است و پیشگیری و مداخلات مراقبت‌های بهداشتی و همچنین دسترسی به داروهای ضروری و فن آوری‌های مورد نیاز از اولویت‌های نظام سلامت است در بسته‌های ارائه خدمت مد نظر قرار گرفته است.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر تقویت خدمات بهداشتی اولیه ( ) را یکی از الزامات برای اطمینان از پوشش عادلانه خدمات سلامت ذکر کرد و گفت: تربیت نیروی کافی و کارآمد در رشته‌های مختلف حوزه سلامت از الزاماتی است که باید بدان توجه شود، چرا که کارکنان نظام سلامت برآمده از جامعه مانند بهورزان و همچنین پرستاران از جمله

نیروهایی هستند که می توانند در حیطه های مختلف تسلط داشته و نقش مهمی را در سطح جامعه ایفا نمایند.

وی افزود: هم افزایی در سیستم های موجود مراقبت های بیماریهای مزمن مانند و نیز لازم است تقویت شود تا در بستر آنها پیشگیری و کنترل بیماریهای غیرواگیر و خدمات سلامت روان نیز ارایه گردد.

جلب مشارکت مردم، ذینفعان و بخش خصوصی برای کنترل بیماری های غیرواگیر

لاریجانی درخصوص جلب مشارکت ذی نفعان و تعیین مقررات در پیشگیری و کنترل بیماریهای غیرواگیر و خدمات سلامت روان اظهار کرد: دولت‌ها باید تعامل مناسبی با بخش خصوصی، دانشگاه‌ها، جامعه مدنی و مردم داشته باشند و با رویکرد جامعه‌نگر و با نظر به تجارب و چالش‌ها، مدل‌های مبتنی بر جامعه پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر را تبیین کنند.

وی افزود: باید در ایجاد محیط های محافظ سلامت از طریق اعمال قوانین موثر، مبتنی بر اولویت‌های حوزه سلامت با جلب مشارکت مردم با اهدافی شفاف تلاش شود. تعاملات باید شفاف بوده و پاسخگویی، ارزیابی و زمان‌بندی در آن لحاظ شود.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر بر لزوم تعامل با بخش خصوصی در پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر تاکید کرد و گفت: دولت‌ها باید به طور سازنده مشارکت بخش خصوصی را جلب کنند و با توجه به مدیریت منافع تجاری، به دنبال راه‌هایی برای تقویت تعهدات و کمک به تحقق اهداف نظام سلامت و ارتقا سلامت مردم باشند.

محدود کردن بازاریابی محصولات ناسالم

وی اضافه کرد: مناسب است که دولت‌ها با شرکت‌های تولیدکننده مواد غذایی در زمینه‌هایی مانند اصلاح مواد اولیه، برچسب‌گذاری و تنظیم بازاریابی همکاری داشته باشند. فراهم آوردن محیط و امکانات مورد نیاز ورزش و تفریحات سالم برای ارتقای فعالیت بدنی؛ تعامل با راه و شهرسازی برای اطمینان از مسیرهای ایمن و پایدار؛ همکاری با صنعت داروسازی و تولید کنندگان واکسن برای اطمینان از دسترسی به داروهای ضروری و واکسن با کیفیت قابل اطمینان؛ همکاری با شرکت‌های فناوری برای استفاده از فناوری های نوین در راستای پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر از رویکردهایی است که دولت‌ها می‌توانند در پیش گیرند. دولت‌ها همچنین می‌توانند بخش اقتصاد و تجارت الکترونیک را تشویق کنند تا راه‌هایی متناسب با شرایط کشور برای کاهش عوامل خطر ایجاد کنند.

لاریجانی محدود کردن بازاریابی محصولات ناسالم (که حاوی مقادیر بیش از حد قند، نمک و اسید چرب ترانس هستند) برای کودکان را یکی از اولویت‌هایی ذکر کرد که لازم است مورد توجه قرار گیرد و گفت: می‌توان از رویکردهایی

اقتصادی به منظور تشویق و ارتقا سبک زندگی سالم، مصرف محصولات سالم، کاهش در دسترس بودن و کاهش بازاریابی محصولات ناسالم و همچنین کاهش مصرف آنها استفاده شود.

وی با تاکید بر اینکه جوامع مدنی و مردم نقش بسیار مهمی در کنترل و پیشگیری بیماری‌های غیرواگیر دارند، گفت: باید از مشارکت این گروه‌ها بهره‌برداری شود، به ویژه در کشورهای کم درآمد و متوسط، ارتقا آگاهی، افزایش حمایت، ارائه خدمات و نظارت با مشارکت جامعه به پیشبرد اهداف یاری می‌رساند.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر اتخاذ رویکرد فرابخشی را یکی از راههای اصلی جلب مشارکت ذی‌نفعان به طور وسیع است که عنوان کرد و گفت: این اقدام می‌تواند به دستیابی به هدف اصلی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر و ارتقا سلامت روان بینجامد.

دولت‌ها و جامعه بین‌المللی باید یک پارادایم اقتصادی جدید برای تامین مالی اقدامات مختص بیماری‌های غیرواگیر و سلامت روان ایجاد کنند

وی با اشاره به اهمیت توانمندسازی افراد جامعه و افزایش سواد سلامت آنان، عنوان کرد: این کار می‌تواند از طریق برنامه‌های آموزشی رسمی و کمپین‌های اطلاعاتی و ارتباطی هدفمند صورت پذیرد. کارشناسان بازاریابی و اقتصاددانان می‌توانند در ایجاد کمپین‌های سلامت عمومی و درباره چگونگی پیشگیری و کاهش عوامل خطر، کالاهای آسیب‌رسان و آسیب‌های ناشی از آنها نقش مهمی داشته باشند.

لاریجانی به اهمیت تامین مالی برای پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر اشاره کرد و گفت: دولت‌ها و جامعه بین‌المللی باید یک پارادایم اقتصادی جدید برای تامین مالی اقدامات مختص بیماری‌های غیرواگیر و سلامت روان ایجاد کنند.

وی افزود: افزایش سهم بودجه‌های ملی مختص بیماری‌های غیرواگیر و سلامت روان در نظام سلامت و بخش خارج از آن، اجرای مقررات مالی، از جمله افزایش مالیات بر دخانیات و در نظر گرفتن مقررات مالی برای سایر محصولات ناسالم، بهره‌مندی از مستندات و ابزارهای سازمان بهداشت جهانی، ارزیابی بخش سلامت در درون و بیرون نظام سلامت و در صورت امکان، حسابرسی کامل هزینه‌ها سیاست‌هایی است که بر پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر تاثیر می‌گذارد.

نائب رئیس کمیته ملی بیماری‌های غیرواگیر با بیان اینکه ممکن است تأسیس یک صندوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی برای تسهیل تامین منابع مالی کنترل بیماری‌های غیرواگیر مناسب باشد گفت: دولت‌ها باید پاسخگویی به شهروندان خود برای اقدام در مورد بیماری‌های غیرواگیر را تقویت کنند و مکانیسم‌هایی را برای پاسخگویی ملی با توجه به تعهدات ملی و بین‌المللی و ارزیابی اثر اقدامات بر سلامت مردم را ایجاد کنند.